

תנועת הקיבוץ הדתי

ד' שבט, תשע"ב, 28.1.2012

גיליון מס' 294

פרשת בא

קווים להתחדשות דתית - לכבוד "שבת צעירי הקבה"ד"

מאת אריק הר-זהב, קיבוץ כפר עציון

כיצד היינו מגיבים היום אילו הייתה מתפרסמת לראשונה מצוות קרבן פסח על ידי הרבנות הראשית?

לא מן הנמנע שזה היה המצב:

ה"חרדים" וה"חרד"לים" היו פושטים כארבה בחוצות עיר הקודש, מקיימים את כל פרטי הטקס הטרחניים אחד לאחד, ומהדרין באזכור דברי ספר החינוך בפירושו למצוות איסור שבירת עצם בפסח; ה"דתיים המתונים" היו אולי פוסחים על קוצו של איזשהו תג (ומוכנים לשלם את המחיר), ואם למשל נשברה עצם אחת קטנה בליל השימורים – היו אומרים שאין זה סוף העולם, כי העיקר הוא זכר יציאת מצרים; חוגים חילוניים וקונסרבטיביים היו יושבים בחבורה ומדברים על חרות, כשהבכורות מתפעלים את המנגל והקטנים עסוקים עד חצות בחיפוש אחר האפיקומן; קיבוצניקים היו אף מגדילים לעשות ויוצרים הגדה וטקס חלופיים שעיקרם דיון בבית האב הלאומי והעולמי לעומת ההפרטה. פמיניסטיות דתיות היו מבקשות סדר נשי ובו היו מעלות על נס את הנשים המעשיות ששאלו מהמצריות את הכלים ואת הבגדים כדי שיהיה מה ללבוש ובמה לבשל בדרך לארץ כנען; רפורמים ומראיינים בתקשורת היו מתלוננים על האכזריות שבשחיטת בעלי חיים רבים כל כך, וקוראים לרבנים לצאת ממכת החושך הדתית לאור ולמצוא אפיקים אחרים וחזון חדש של גאולת עם.

במציאות שהתקיימה לפני אלפי שנים מנעה התורה באבחה חדה כסכין השחיטה, את השינויים דלעיל ופרטה כיצד יש לקיים את מצוות הפסח על ראשו, על כרעיו ועל קרבו. ליל פסח דורות שנזכר בפרשה יזכה בעיתות מאוחרות על ידי תלמידי חכמים להשלמת דינים ומנהגים, אם בליל הסדר ואם בשבוע חג המצות.

יש להודות כי בטקס המתרחש אחת לשנה קל יותר לכל הזרמים ביהדות "ליישר קו". אך האם גם בהלכות היומיומיות, השוחקות והמחייבות התחדשות והתחברות, יש להקפיד על הפרטים?

אם נמשיך ונקרא בתוך פרשיות קדושת הבכורות את שני האזכורים הקצרים והסתומים של מצוות התפילין נראה כי מצווה זו מעמידה מולנו פעולה יומיומית הקושרת עור חיה לעור אדם, ומהדקת אותו על היד ובראש, בין העיניים. התפילין אומרים לנו מחוייבות דייקנית, גם אם הפרטים המלאים של המצווה ייכתבו במהלך הדורות על ידי חכמי ישראל העתידיים.

בשנים האחרונות נפוצה בקרב שומרי מצוות רבים השאלה: עד כמה דבר ה' מתאים לי ולחברה הסובבת אותי.

אפשר להבין את רצונו של שומר המצוות המודרני להתאים את עולם התורה המיושן לימי הטכנולוגיה המתקדמת, לגלובליזציה ולליברליזם. ובאמת, על גדולי התורה שבכל דור לפעול ככל יכולתם לתרגם את חוקינו הקדמונים לימינו אלה, מעין הפסוק המופלא: "חדש ימינו כקדם".

אך נקודת המוצא היא שאלה הפוכה: עד כמה אני, משפחתי והחברה הישראלית מתאימים לתורה? האם אנו באמת מאמינים בדבר ה' ומתייחסים אל עצמנו כעבדי ה' או האם, חלילה, אנו מביטים ממרומי הקידמה, קצת בהתנשאות, על התורה וממילא מה שלא מתאים לתפיסת העולם שלנו או לחוויה הרגשית שלנו – נדחה?

משימות רבות רובצות לפתחו של המאמין המודרני, מהן בהתיישבות ומהן בחברה. צביון השבת, מעמד האשה, גיור, שמירה על הסביבה, יחס לגוי שבקרבתנו, עוני, חינוך, כשרות, ועוד. כל אלה דורשים ציבור אידיאליסטי שיירתם לפעול ולהשפיע.

נקווה, שנזכה לקדם את העומד על הפרק מתוך חיבור לאמונה בה' ובתורתו, גם ברגעים הטקסיים המיוחדים וגם בחוויות היומיות שלנו.

אריק הר זהב, חבר קיבוץ כפר עציון, נשוי לתהילה ואב לשבעה ילדים. עוסק בשנים האחרונות בעיקר בחינוך סביבתי בגוש עציון.

אפשר לקבל את דף פרשת השבוע של הקיבוץ הדתי בדואר אלקטרוני או לראות אותו באינטרנט באתר של תנועת הקיבוץ הדתי בכתובת: www.kdati.org.il/parashat/hashavua.htm

כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il ולרשום subscribe בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב unsubscribe בשורת הנושא.

תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il

אתר האינטרנט של הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il

הקיבוץ הדתי, דובנוב 7, ת.ד. 40015, תל אביב 64732 | טל: 03-607-2777 | פקס: 03-695-7039